KNF | KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

7 sierpnia 2018 r.

Komunikat Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1131 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie funduszy rynku pieniężnego

Mając na uwadze, że od dnia 21 lipca 2018 r. stosowane jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1131 z dnia 14 czerwca 2017 r. *w sprawie funduszy rynku pieniężnego* (dalej: „*Rozporządzenie FRP*"), Urząd Komisji Nadzoru Finansowego zwraca uwagę na podstawowe konsekwencje wynikające z rozpoczęcia stosowania tego rozporządzenia.

Stosownie do art. 288 *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, przepisy prawa europejskiego wydawane w formie rozporządzeń mają zasięg ogólny, wiążą w całości i są bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej. Tym samym przepisy te co do zasady nie wymagają transpozycji do przepisów krajowych. Przepisy prawa europejskiego stosowane są przy uwzględnieniu zasady pierwszeństwa prawa europejskiego, która wymaga zapewnienia wszystkim normom prawa europejskiego przewagi w razie konfliktu z jakąkolwiek wcześniejszą lub późniejszą normą krajową w każdym państwie członkowskim. Zatem w sytuacji, gdy przepisy prawa państwa członkowskiego są sprzeczne z bezpośrednio skutecznymi przepisami prawa europejskiego, wówczas sądy i organy krajowe mają obowiązek stosować prawo europejskie.

Instytucje zbiorowego inwestowania i podmioty zarządzające nimi, w zakresie objętym obecnie Rozporządzeniem FRP, regulowane były dotychczas przepisami ustawy *o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi* (dalej: „Ustawa"), a w przypadku szczególnego typu funduszy, tj. funduszy rynku pieniężnego, o których mowa w art. 178 Ustawy - również przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 sierpnia 2004 r. *w sprawie warunków, jakie muszą spełniać fundusze rynku pieniężnego*.

Powyższe krajowe przepisy, o ile nie zostaną uchylone przez krajowego ustawodawcę, nadal zachowują moc obowiązującą, jednakże w razie ich kolizji z przepisami Rozporządzenia FRP, w tym także regulowania kwestii, dla których została zastrzeżona wyłączna właściwość Rozporządzenia FRP (por. motyw dziesiąty Preambuły oraz art. 1 ust. 2 Rozporządzenia FRP), te przepisy krajowe nie będą stosowane.

Jednocześnie należy zauważyć, że art. 7 Rozporządzenia FRP wprost przypomina, że fundusze rynku pieniężnego i ich zarządzający obok przepisów Rozporządzenia FRP powinni spełniać, zależnie od ich typu i podstaw prawnych działalności oraz w zakresie nie zmodyfikowanym lub wyłączonym Rozporządzeniem FRP, odpowiednio wymogi prawne przewidziane w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE z dnia 13 lipca 2009 r. *w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych*

odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) (dalej: „Dyrektywa UCITS") lub dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. *w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i zmiany dyrektyw 2003/41/WE i 2009/65/WE oraz rozporządzeń (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 1095/2010* (dalej: „Dyrektywa ZAFI"), przez co należy również rozumieć krajowe ramy prawne, przyjęte w związku z koniecznością implementacji ww. dyrektyw.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 Rozporządzenia FRP, rozporządzenie to stosuje się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania „*które wymagają zezwolenia na prowadzenie działalności jako UCITS lub uzyskały zezwolenie na prowadzenie działalności jako UCITS na podstawie dyrektywy 2009/65/WE lub które są AFI na podstawie dyrektywy 2011/61/UE, które inwestują w aktywa krótkoterminowe; oraz których odrębnym lub łącznym celem jest zapewnianie zysków odpowiadających stopom rynku pieniężnego lub utrzymanie wartości inwestycji".* Zatem przedmiotowe rozporządzenie swym zakresem obejmuje zarówno fundusze typu UCITS, o których mowa w Dyrektywie UCITS, jak i alternatywne fundusze inwestycyjne, o których mowa w Dyrektywie ZAFI, co oznacza, iż zarówno fundusze inwestycyjne otwarte, jak i specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte, fundusze inwestycyjne zamknięte oraz alternatywne spółki inwestycyjne będą kwalifikowane jako prowadzące działalność zastrzeżoną dla funduszy rynku pieniężnego, w razie inwestowania w aktywa krótkoterminowe oraz wyznaczenia celu inwestycyjnego w postaci zapewniania zysków odpowiadających stopom rynku pieniężnego lub utrzymania wartości inwestycji. Należy jednak zauważyć, że alternatywne fundusze inwestycyjne mogą prowadzić działalność zastrzeżoną dla funduszy rynku pieniężnego, o ile zarządzane są przez podmiot, który otrzymał zezwolenie na wykonywanie działalności, o którym mowa w Dyrektywy ZAFI. Zatem alternatywne spółki inwestycyjne zarządzane przez zarządzających ASI, wpisanych do rejestru prowadzonego przez KNF, nie mogą prowadzić działalności inwestycyjnej o charakterystyce określonej w art. 1 ust. 1 Rozporządzenia FRP.

Rozporządzenie FRP wprowadza definicję *aktywów krótkoterminowych*, przez które rozumie się aktywa finansowe, których rezydualny termin zapadalności nie przekracza dwóch lat (art. 2 pkt 1 Rozporządzenia FRP). Podkreślenia jednak wymaga, iż sposób ujęcia zakresu zastosowania Rozporządzenia FRP, poprzez odniesienie do *aktywów krótkoterminowych* oraz poprzez odwołanie się do stosunkowo szeroko zakreślonego celu, wyznacza w konsekwencji stosunkowo szeroką grupę funduszy inwestycyjnych i alternatywnych spółek inwestycyjnych (dalej zbiorczo: „fundusze") poddanych reżimowi Rozporządzenia FRP. W szczególności należy zwrócić uwagę na zapisy 13 motywu preambuły, zgodnie z którym przepisy Rozporządzenia FRP mają zastosowanie do funduszy, które mając na celu zapewnienie zysków odpowiadających stopom rynku pieniężnego lub utrzymanie wartości inwestycji, zamierzają osiągnąć te cele inwestując w aktywa krótkoterminowe. Natomiast zgodnie z motywem 14 preambuły specyfika funduszu rynku pieniężnego wynika z połączenia aktywów, w które inwestują oraz założonych celów. Powyższe jednocześnie powoduje, iż w praktyce niemożliwe jest uprzednie, oderwane od konstrukcji danego funduszu, enumeratywne wskazanie przypadków, w których fundusz powinien zostać uznany za fundusz rynku pieniężnego.

W świetle powyższego oczywiste jest również, iż sama nazwa nie determinuje kwalifikacji funduszu, a w konsekwencji kwestii podlegania Rozporządzeniu FRP. W związku z tym, również fundusze, które nie używałyby nazwy „fundusz rynku pieniężnego", w razie spełnienia przesłanek określonych w art. 1 Rozporządzenia, musiałyby podlegać wymogom Rozporządzenia FRP. Jednocześnie w ramach oceny, czy fundusz spełnia przesłanki określone w art. 1 ust. 1 Rozporządzenia FRP, należy mieć na uwadze dyrektywę wynikającą z przepisu art. 6 ust. 3 Rozporządzenia FRP, w świetle którego fundusz, w przypadku którego nie wydano zezwolenia na prowadzenia działalności w charakterze funduszu rynku pieniężnego, nie może nawet posiadać cech znacząco podobnych do cech, o których mowa w art. 1 ust. 1 Rozporządzenia FRP.

Należy również zauważyć, że zgodnie z art. 6 Rozporządzenia FRP stosowanie nazwy *fundusz rynku pieniężnego* lub *FRP* możliwe jest jedynie w przypadku funduszu, w przypadku którego wydano zezwolenie na prowadzenie działalności w charakterze funduszu rynku pieniężnego, o którym mowa w art. 4 ust. 1 Rozporządzenia FRP.

Co więcej, zgodnie z art. 6 Rozporządzenia FRP oraz motywu 18 Preambuły, w przypadku funduszu, który nie uzyskał ww. zezwolenia, nie można posługiwać się nazwą wprowadzającą w błąd lub nieprecyzyjną, która mogłaby sugerować, że prowadzi działalność charakterystyczna dla funduszy rynku pieniężnego w rozumieniu Rozporządzenia FRP. W świetle powyższego, w ocenie Urzędu KNF, w szczególności nie będzie możliwe używanie w nazwie funduszy określeń, które zgodnie z utrwaloną praktyką wskazywały fundusze prowadzące działalność charakterystyczną dla funduszy rynku pieniężnego, ale utworzone poza ramami prawnymi przewidzianymi w art. 178 Ustawy, przykładowo takich jak: pieniężny, gotówkowy, lokacyjny, depozytowy, skarbowy, płynnościowy.

Zgodnie z art. 47 Rozporządzenia FRP, rozporządzenie to stosuje się od dnia 21 lipca 2018 r. Jednakże, w świetle art. 44 Rozporządzenia FRP, w przypadku funduszy istniejących przed dniem 21 lipca 2018 r., które spełniają przesłanki określone w art. 1 ust. 1 Rozporządzenia FRP i zamierzają kontynuować działalność zastrzeżoną dla funduszy rynku pieniężnego w rozumieniu Rozporządzenia FRP, konieczne jest do dnia 21 stycznia 2019 r. dostosowanie działalności funduszu i podmiotu nim zarządzającego do wymogów Rozporządzenia FRP oraz złożenie do KNF wniosku o zezwolenie, o którym mowa odpowiednio w art. 4 lub 5 Rozporządzenia FRP.

W przypadku funduszy, które dotychczas nie prowadziły działalności w zakresie objętym Rozporządzeniem FRP, podjęcie takiej działalności, wymaga uprzedniego uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze FRP, w odpowiednim trybie, określonym w art. 4 lub art. 5 Rozporządzenia FRP.

W przypadku funduszy inwestycyjnych, których utworzenie wymaga zezwolenia KNF, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 3 Ustawy, jeżeli ze statutu funduszu nadanego przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych wynika, iż fundusz będzie podlegać Rozporządzeniu

FRP, wraz z wnioskiem o wydanie zezwolenia na utworzenie funduszu powinien zostać złożony odpowiedni wniosek, o którym mowa w art. 4 lub art. 5 Rozporządzenia FRP.

Niniejszy materiał został przygotowany wyłącznie dla celów informacyjnych. Urząd KNF zastrzega sobie prawo wprowadzenia zmian i uzupełnień do przedstawionego materiału informacyjnego. Jednocześnie należy mieć na uwadze, iż wyjaśnienie wątpliwości związanych ze stosowaniem Rozporządzenia FRP oraz wydanych na jego podstawie aktów prawa europejskiego czy wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych, może wymagać zajęcia stanowiska przez inne instytucje, w szczególności Komisję Europejską lub Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych, powołany m.in. w celu zapewnienia spójnego, efektywnego i skutecznego stosowania prawnie wiążących aktów unijnych i zapobiegania arbitrażowi regulacyjnemu.